

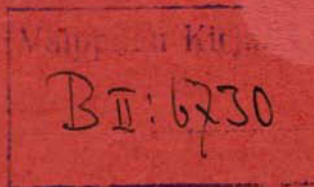
323.2

De finska arbetarnas frihetskamp

Av

Ivar Vénnerström

Pris 30 öre

FRAMS FÖRLAG · STOCKHOLM

323.2 (480) K VEN

11570

1 sisällyssodat:

1A 323.2 (480)

'Suomi'

K

1 KANSALAISOTA

1 LUOKKATA

1 swe

De finska arbetarnas frihetskamp

Av

Ivar Vennerström

TYÖVÄENLIIKKEEN
KIRJASTO

Valppaan Kirjasto

BI: 6730

Pris 30 öre

FRANS FÖRLAG · STOCKHOLM

~~003083~~

STOCKHOLM 1918
TRYCKERIAKTIEBOLAGET FRAM

Förord.

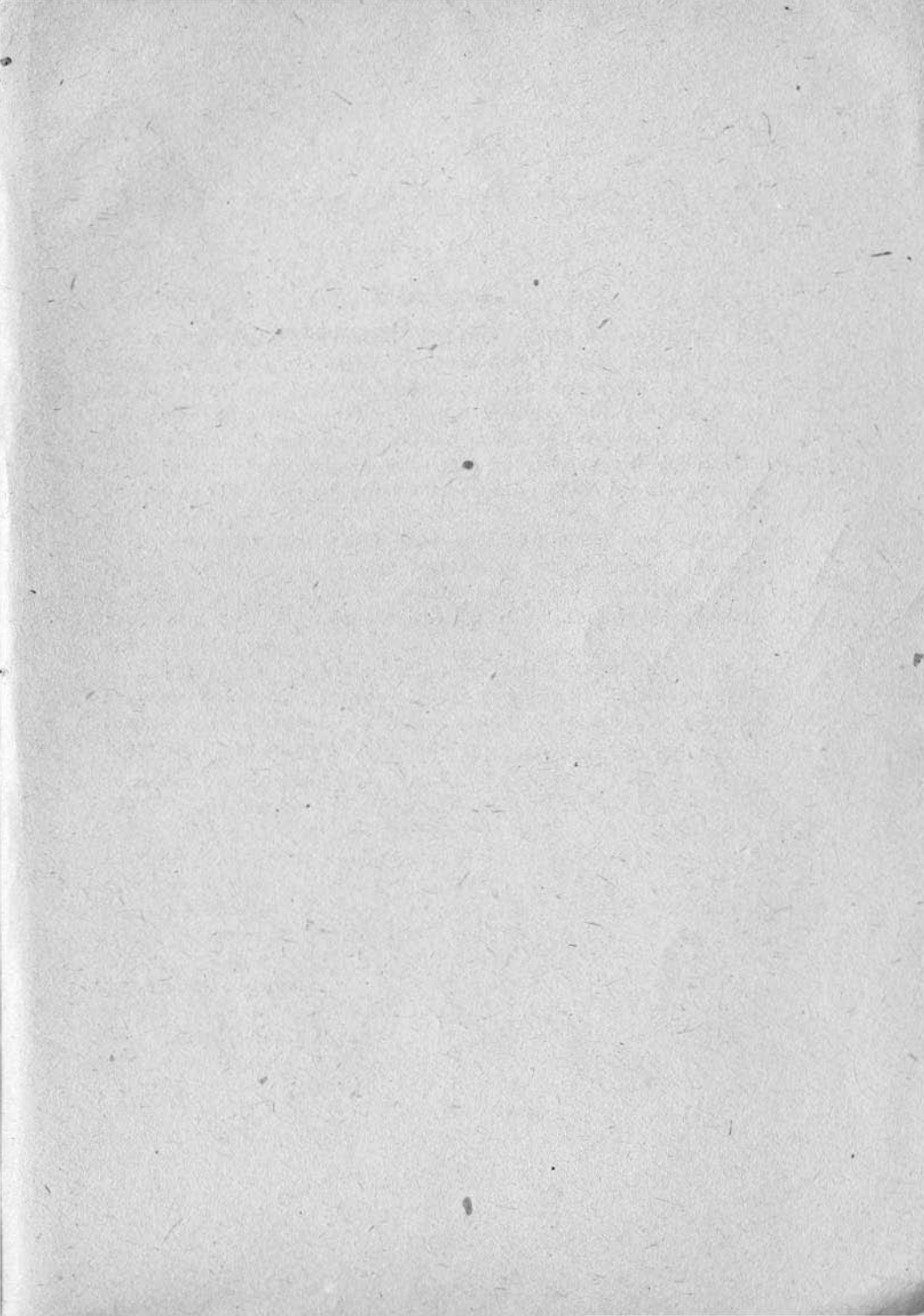
Frams förlag publicerar i denna skrift det anförande, som riksdagsman Ivar Vennerström höll i Andra kammaren den 20 febr. i år, sedan statsministern besvarat den av talaren väckta interpellationen rörande regeringens ställning till de från högerhåll väckta kraven på en väpnad svensk intervention i Finland samt rätt till vapenexport och vapentransitering till detta, såväl beträffande försöken att organisera väpnade kårer för översändning till Finland.

Anförandet, som ställer händelserna i Finland i dess rätta belysning, är ägnat att skingra de oriktiga och lögnaktiga föreställningar om innebörden och metoderna i de finska arbetarnas frihetskamp, som spridits genom såväl borgarpressen som de högernationalistiska tidningarna.

Som bilaga har vidfogats en belysande framställning av det högernationalistiska pressskallet mot den finska arbetarrevolutionen — en kampanj som höljer denna press och det parti, den företräder, med en outplånlig vanära.

De finska arbetarnas frihetskamp.

Anförande i riksdagens 2:dra kammare vid interpellationsdebatten den 20 febr.

Herr talman, mina herrar! Jag ber att till herr statsministern få frambära mitt tack för hans svaromål på min interpellation. Innan jag ingår på en del randanmärkningar till detta svaromål, ber jag att få taga dels talmannens och dels kammarens tålmod i anspråk för en redogörelse för bakgrunden till den situation, i vilken vi alla befinna oss.

Nationell samling mot de finska arbetarna.

Det är en ganska samlad förkastelsedom, som kommer från den svenska folkmeningen — åtminstone stora delar av den — över de finska socialdemokraternas revolutionära kamp. Det är med vissa modulationer en nationell samling mellan å ena sidan Nya Dagligt Allehanda och å andra sidan Socialdemokraten, mellan å ena sidan herr Tryggers parti och å andra sidan herr Brantings parti. Huru är detta möjligt? Jo, kunskapsförmedlingen om de finska frågorna har varit så ensidig som möjligen tänkas kan. Hela vår känedom om de finska frågorna har kommit genom finska borgerliga tidningar, genom borgerliga korrespondenser och även genom borgerliga nyhetskällor. Vi ha här i Sverige månad för månad blivit serverade genom samtliga tidningar de uppgifter och åskådningar angående finska frågan, som kommit från Finlands antisocialistiska press, huvudsakligen från det synnerligen antisocialistiska Huvudstadsbladet. Däremot har den finska socialismen varit berövad möjligheterna till fri och öppen talan inför Sverges och den västeuropeiska demokratiens domstol. De finskspråkiga socialdemokratiska tidningarna ha ju av rent språkliga hänsyn icke

kunnat läsas i Sverige, och de för övrigt fåtaliga och rätt betydelselösa svenskspråkiga socialdemokratiska tidningarna läsas icke heller av den svenska allmänheten. Därför har, kan man säga, hela den finska socialismen stått med munkavle, icke kunnat göra sin stämma hörd och ännu mindre förstälilig för den västeuropeiska och även den svenska demokrati.

Ett justitiemord mot en stor samhällsklass.

En opartisk och neutral domare stöder sig vid sitt domslut icke på den ena partens uppgifter utan hänsynstagande till den andra partens. Inför Sveriges domstol ha Finlands borgare haft fri och öppen talan, men däremot icke den finska socialdemokratien. Det är, synes det mig, ett juridiskt brott att döma på den ena partens ensidiga uppgifter utan hänsynstagande till den andra partens motsvarande uppgifter. Jag måste för min del stämpla detta som ett justitiemord, även om en sådan person som Ellen Key upphäver sig själv till domare och anser sin dom vara en akt av högsta gudomliga rättvisa. Visserligen kan Ellen Key till sitt försvar visa på sitt varma hjärta och sitt säkerligen fullt ärliga och redliga uppsåt. Men i alla fall, icke ens den och allra minst den, som i likhet med Ellen Key vill representera en allvis allfaders över stridsvimlet svävande objektiva rättvisa, har rätt att fälla en sådan dom, byggd på de ensidiga uppgifterna från den ena parten och utan allsidiga uppgifter om båda parternas ståndpunkt. Hade Ellen Key varit svensk domare och fällt en sådan dom, så hade hon säkert blivit åtalad av justitieombudsmannen och lika säkert blivit domfällt såsom varande en synnerligen vårdslös och grovt försumlig domare. När nu detta dock är möjligt, så anser jag det vara nödvändigt, att man inför detta forum söker framlägga de finska socialdemokraternas egen syn på saken för att därmed en gång inför en samlad svensk opinion kunna konstatera, att den finska socialdemokratien steg för steg drivits till den rent förtvivlade ståndpunkt, där den i denna stund befinner sig.

Den finska demokratin och Finlands överklass.

Den vanliga anklagelsepunkten är ju den, att de finska revolutionärerna befunnit sig i Europas mest demokratiska samhälle och det oaktat icke lytt utan tvärtom trotsat detta demokratiska samhälle. Ellen Key säger för sin del, att de finska revolutionärerna ha släpat demokratiens ideal i smutsen. En man som Erland Nordenskiöld, själv av finsk stam, har i sitt bekanta tal på Musikaliska akademien sagt, att de finska socialdemokraterna ha begått "ett gement förräderi mot demokratin". Och den socialdemokratiska partistyrelsen säger i sitt bekanta manifest, att de ha "förnekat demokratiens grunduppfattning". Ur den västeuropeiska demokratiens synpunkt ter sig utan tvivel de finska revolutionärernas företag som ett tämligen tvivelaktigt och för mången ganska främmande skådespel. Men vidare vill jag vid detta tillfälle säga det, att den som dömer efter rent historiska orsaker, den underlåter att fälla sådana kategoriska domar, och det är måhända troligt, att mången svensk klandrande demokrat, om han befunde sig i samma ställning som de finska socialdemokraterna och genomlidit deras kamp, skulle befinna sig på samma ställning som de finska socialdemokratiska ledarne, d. v. s. på revolutionärernas sida, när dock nu revolutionen måste komma och icke längre kunde hejdas.

Det är förvisso sant, att Finland äger världens eller åtminstone Europas mest demokratiska författning. Där har ju införts enkammersystem och allmän rösträtt för män och kvinnor, och socialdemokraterna ha haft en ganska stark majoritet inom lantdagen. Men denna formellt synnerligen vackra demokrati har i realiteten varit tämligen värdelös helt enkelt därför, att den ryske tsaren i sin egenskap av storfurste för Finland haft synnerligen mycket att bestämma om gentemot den finska lantdagen. Han har haft absolut vetorätt och har begagnat denna vetorätt synnerligen ordentligt. De finska borgarna, som blivit slagna i lantdagen, ha segrat genom den ryske tsaren, och de finska socialdemokraterna, som segrat i den finska lantdagen, ha lidit nederlag hos den ryske tsaren. Det har kommit sanktionsvägran på en mängd autagna och för arbetarna synnerligen bety-

delsefulla lagar, jag nämner som exempel den stora förbuds-lagen. När detta hände, var det tämligen naturligt, att hos den finska socialdemokratien, som fann sina lagar skövlade, sitt arbete förintat, den antiparlamentariska eller utomparlamentariska stämningen växte och att socialdemokratien undan för undan drevs från den parlamentariska tankegångens fasta mark.

Statskuppen mot den socialistiska lantdagen.

Nu föll tsarväldet i mars-revolutionen. Nu skulle väl socialdemokraternas parlamentariska tro återvända och stadsiga sig? Men det skedde som bekant icke. Den lantdag, som hade socialdemokratisk majoritet, kom i konflikt med Kerenskis halvt borgerliga regering. Den blev upplöst, d. v. s. den ryska borgarvärlden med hjälp av den finska borgarvärlden gjorde en kupp ovanifrån gentemot den finska socialdemokratiska lantdagen. Denna olagliga upplösning godkändes av den finska borgarklassen, den stöddes och gillades av densamma. De finska socialdemokraterna bekämpade den, de protesterade, och man tvekade till en början inom partiledningen, om man över huvud taget skulle delta i valen. Man gjorde det slutligen, men många socialdemokrater deltog icke, och säkerligen därför fingo borgarna den majoritet, som de erhöilo i den nya lantdagen. När denna sammanträdde, började den borgerliga majoriteten att utöva vissa delar av den tsaren tillkommande makten i egenskap av Finlands storfurste. Den tillgrep nämligen sanktionsvägran. Flera för arbetarna betydelsefulla lagar hade antagits av den förra lantdagen. Den nya lantdagen vägrade nu att sanktionera en del av desamma. Jag tänker härvid på förslaget om demokratisering av högsta domstolen och vidare på maktlagen, som skulle överflytta tsarens makt och lägga den hos hela den finska lantdagen. När därjämte den finska borgarklassen ville inrätta ett s. k. tremannadirektorium, d. v. s. ett maskerat trekungadöme, som skulle övertaga tsarens makt, var det tämligen naturligt, att de finska socialdemo-

kraterna drevos ännu ett steg bort från parlamentarismens marker och av de finska borgarna jagades ut på de antiparlamentariska sidovägarna.

Borgarklassens kampregering kommer.

Sedan kom Finlands erkännande som självständig stat under den Svinhufvudska regeringen. Den finska republiken infördes. Aldrig någonsin har någon regering haft samma möjligheter som den Svinhufvudska regeringen att begagna ett psykologiskt tillfälle att ena ett helt folk. Men aldrig någonsin har någon regering så grundligt låtit bli att begagna ett gynnsamt tillfälle. Den Svinhufvudska regeringens politik blev icke den framsträckta handens utan den blev den knutna nävens politik. Denna regering blev icke en försörjningsministär; den blev i stället en kampministär. De finska arbetarna drevos därigenom ännu ett steg längre från den parlamentariska mark, där de förut stodo.

Så vägrade lantdagen som bekant att upptaga till behandling exempelvis torparlagen, denna livsfråga för Finlands utsugna torparé, som Finlands socialdemokrater i årtal kämpat för. Sedan kom man till debatten om den finska republikens form. Man kunde välja två vägar, antingen mönstret av den schweiziska republiken eller av den amerikanska. Alltså antingen makten hos parlamentet eller makten hos presidenten, antingen en verklig demokratisk republik eller också ett maskerat kugadöme. Borgarna för sin del valde den senare vägen och socialisterna den förra. Så drevos återigen de finska socialisterna ännu ett steg längre. Slutligen gjorde sig den nya regeringen som bekant skyldig till ett kränkande av Finlands grundlag och trampade i vissa fall även det finska folkets beskattningsrätt under fötterna. I den inlaga, som den socialdemokratiska lantdagsgruppen har sänt till lantdagen, slår man fast, att den finska regeringen har mot gällande finsk lag tillsatt en mängd ämbetsmän och inrättat nya permanenta ämbetsverk med permanenta löner till synnerligen stora belopp. Att detta är stridande mot grundlagarnas bud och mot lantdagens rätt att ha

hand om beskattningen har den socialdemokratiska finska lantdagsgruppen slagit fast gentemot alla advokatoriska slingringar. Man har, det kan icke förnekas, gått grundlagskränkningens väg och trampat lantdagens beskattningsrätt under fötterna. De finska socialdemokraterna spårade däri en kommande kontrarevolution. Det var även detta, som gjorde, att de drevos fram till sina sista rent förtvivalde åtgärder.

Hungerregimen.

Man glömmer vidare inom den svenska opinion, som nu fäller kategoriska domar, synnerligen lätt, att svälten är en betydande revolutionär kraft. Under remissdebatten tog jag mig friheten säga, att bakom den ryska anarkien låg den ryska svälten. Så är det också den finska svälten, som legat bakom den finska revolutionen. En hunger till döds har hetsat Finlands arbetare. Detta får den svenska opinionen aldrig glömma. I stället bör domen fällas hårt över dem, som fälla fattigmansfolket i ett förtvivat nödläge. Det har sagts av svenska trubadurer, som besjungit det vita gardet, att det är detta, som representerar dem, som frysa och svälta men segra på samma gång. Ånej, det är icke den finska överklassen, det är icke Finlands borgare, det är icke Finlands adelsmän, som frysa och svälta. Men de, som frysa och svälta, det är industriarbetarna från de av svält härjade storstäderna, det är arbetarna från landsbygden, de, som äro kärnan av röda gardet. Det är de, som gå i trasor och frysa och svälta. Jag tillåter mig att här citera en tysk civilfånge, Karl Schimmel, som rest genom Finland. Han säger, att hos de röda och inom de av dem behärskade områdena råder en fullständig hungersnöd, medan deras motståndare hava fullt upp med mat, ja, äro så rikligt försedda, att till och med fara för slöseri föreligger. En sträng sparsamhet med tillgängliga förråd är vad som på den sidan bör iakttagas. Han säger vidare, att hungersnöden är drivjädern till plundringarna, desorganisatio- nen och rovbegäret. Jag tror, att från en borgerlig antisocialist, som bedömer frågan, kan man icke vänta något mildare omdöme, än vad som kommit från denne tyske civilfånge.

Nu säger en ropandes röst, en finsk borgare, som uttalat sig i en insändare i Socialdemokraten, att den finska regeringen har gjort vad göras kan; ingen kan göra mera för att minska nöden och upphjälpa det dåliga livsmedelsläget. Jag säger: *nej*, det har den *icke* gjort. Det är sant, att den sista regeringen tillsatte en livsmedelsstyrelse och utformade en inventeringslag. Man skulle inventera alla livsmedelstillgångar för att få fram alla undagömda lager och därigenom få till stånd en jämnare fördelning. Denna inventering skulle förrättas av dels en borgare och dels en socialdemokrat, en av röda gardet för att den skulle bli fullt opartisk. Vad hände? Det blev ett skri inom den finska borgarklassen. De finska överklassdamerna i Hälsingfors protesterade emot att inventeringen skulle verkställas av rödagardister. De ville icke öppna sina gömmor. Inga mördare, inga huliganer finge komma i deras skåp. Vad gjorde den finska regeringen? Höll den sig rak i ryggen? Nej, den böjde sig, och inventeringslagen slopades. Det blev ingen inventering av, och då steg ett förtvivlans skri från den finska arbetarvärlden. Ur denna förtvivlan brast slutligen revolutionen lös.

Finlands militarisering.

Sedan ha vi kampen inom Finlands lantdag om Finlands militarisering. I vapen förlorade Finland sin frihet 1808—1809. Utan vapen har Finland slagit sig fram till frihet, en seg kamp förd med den äkta finska envisheten, en kamp, som är fylld av offer i den gamle Wibelius' anda. Genom denna kamp slog sig Finland fram till frihet. I vapen skall tydligen den finska friheten förloras eller åtminstone slitas i trasor igen. Den nya regeringen firade Finlands självständighet, vunnen utan vapenmakt, med att framlägga förslag till Finlands fullständiga militarisering. Det fanns tvenne vägar att vandra, antingen avväpning av alla kårer inom Finland eller också allmän, fullständigt allmän värnplikt om nu Finland nödvändigt skulle tillägna sig detta förkastliga system. Vilken väg valde regeringen och den borgerliga majo-

riteten i lantdagen? Den valde ingen av dessa vägar utan gick in på en orättfärdig väg. Följden sågo vi även tämligen snart. Den gick nämligen den vägen, att den beklädde de förut upprättade finska skyddskårerna, d. v. s. vita gardena, med rätt att vara statens väpnade militärmakt. Vi kunna taga en liten jämförelse med förhållandena i Sverge. Antag att i Sverge finnes ett vitt garde och ett rött garde, ett borgargarde och ett arbetargarde. Om nu den svenska regeringen skulle lämna åt det ena, det vita gardet, att vara den svenska statens vapen och detta garde skulle betalas med statens pengar, sålunda även med arbetarnas pengar, hur skulle Sverges arbetare känna det? Den, som tänker den tanken ut, förstår Finlands arbetare. Den förstår ock, att när sedan det vita gardet satte sig i rörelse norrifrån mot Helsingfors, revolutionen kom som en tämligen given sak.

De finska arbetarnas kamp för Finlands frihet.

Man stämplar nu Finlands socialister som landsförrädare och säger, att de äro ligkiltiga för den nationella friheten. Jag tror, att Finlands socialister kunna slunga smådeordet tillbaka och stå med rena pannor mot de skymfliga tillmälena. Det var icke blott de finska adelsmännen, som färgade de finska snödrivorna röda 1808, det var också finska torpare, alltså förfäder till de finnar, som i denna stund äro kärnan i Finlands röda garde. När storstrejken kom 1905 och med ett enda slag för tillfället sopade undan den ryska tsarismen, så voro Finlands arbetare de tunga kolonnerna. Även Sverges borgarklass hade den gången synnerligen vackra ord att säga om Finlands arbetare och Finlands röda garden. Den socialistiska ministerpresidenten Tokoi samlade som bekant i föl vid ett tillfälle hela Finlands folk kring den frihetsflamma, som lågade i Finlands bröst. När Finland erkändes som självständig republik, vem åstadkom detta? Den borgerliga regeringen? Nej, Finlands socialdemokrater. Den borgerliga regeringen sände sina delegationer icke till Ryssland för att med detta land lösa tvistefrågorna, nej, till alla andra världens stater, även till Sverge. Man klappade på dörrarna, men

de voro hårt slutna till en början. Man fick allmänt det svaret: lös frågan med Ryssland, sedan skola vi erkänna Finlands självständighet. Man vände åter, och äntligen avsåndes från den Svinhufvudska regeringen en delegation till Petrograd. När den finska borgerliga delegationen anlände till Petrograd, kommo därifrån socialdemokratiska delegerade, som redan hade varit hos den ryska regeringen. I deras fickor låg vid detta tillfälle Finlands självständighetsförklaring erkänd och underskriven av Rysslands regering. Det var socialisterna, icke Finlands borgare, som utträttade detta. Sedan erkändes som bekant Finland av de övriga staterna.

Finland - Ryssland.

Men, säger man nu, de finska socialisternas ställning till den ryska soldatesken är ju en bevisning för att de äro verkliga landsförfädare. Ja, hur är det med ställningen i denna fråga? Man säger på vissa håll inom Sverige och Finland, att det vita gardets kamp är en frihetskamp mot den ryska soldatesken. Man bestrider detsamma från andra håll. Den finska gruppen i Stockholm säger, att det är en frihetskamp mot Ryssland. General Mannerheim säger däremot i sitt bekanta upprop till de ryska soldaterna, som börjar med de vackra orden "tappra, ryska soldater", att det är visst icke någon kamp mot de ryska soldaterna utan en kamp mot ogärningsmän inom Finland. Men låt oss antaga, att de hava rätt som säga, att det är en frihetskamp mot den ryska soldatesken. Hur låg frågan?

Det fanns från början inom Finland, som man beräknar, 500,000 ryska soldater. De voro kvar nästan hela tiden under Kerenski. När den ryska novemberrevolutionen under Lenin inträffade, först då började på allvar bortförandet från Finland till Petrograd av de ryska soldateskerna. När den finska republiken erkändes kom även denna fråga till behandling, och man kom till uppgörelse. Trotskij sade för sin del, att när kriget tog slut och freden inträdde, skulle ryssarna draga tillbaka alla trupper. Men så länge kriget varade, förelåge militära skäl däremot, ty gränsen mellan Finland och

Ryssland går endast några mil från Petrograd, och en tvsk landstigning på finsk mark kunde tänkas. Så länge kriget varade, kunde de därför icke draga bort alla trupper från Finland. Man kom därför överens om att denna fråga skulle avgöras genom en blandad kommission av finnar och ryssar, 7 finnar och 7 ryssar. Denna fråga skulle alltså lösas på en rent fredlig överenskommelses väg. Så låg alltså frågan. Men trots detta ha som bekant de ryska soldaterna till synnerligen stort antal ändå kommit att dragas ifrån Finland. Det har dagligen gått trupptåg, så att man beräknar, att då revolutionen i Finland började, det fanns, enligt en svensk borgerlig tidning, ungefär 50 å 60 tusen ryska soldater inom Finland. Hade man verkligen kunnat från tsardömet fall till i januari i år minska de ryska truppernas antal från 500,000 ned till, som den svenska borgerliga tidningen uppger, 50 å 60 tusen, då ställer sig den frågan: förelåg verkligen giltiga skäl för att den finska regeringen skulle tillgripa en väpnad makt för att därmed köra ut de kvarvarande ryska soldaterna?

Bakom den finska överklassen lurar den tyska kejsarmakten.

Vidare vill jag här säga, att när nu de finska socialisterna, sedan revolutionen började, anropade de ryska soldaterna om hjälp och man därför dömer dem synnerligen hårt, så kan man vända angreppet med samma styrka och berättigande även mot de finska vitgardisterna. Jag vill säga till de svenska män som ropa på intervention: är det en förbrytelse av finska socialisterna att begära och av ryssarna att lämna vapenhjälp, då är det samma brott av finska borgare att begära och av svenska borgare att lämna vapenhjälp. Därjämte vill jag säga: om ryska soldater kämpa som frivilliga på det finska röda gardets sida, så kämpa ryska officerare i hundratal på de vitas sida. Båda parterna kunna vara jämnspelta i denna sak ur rent principiell synpunkt. Vidare vill jag säga, att de finska borgarna redan förut sökt få hjälp från Tyskland. Vi veta allesammans, att under tsardömet fanns det en stark

strömning, som ville vinna Finlands frihet med hjälp av tyska vapen. Det var en agitation härför även i Sverge, och aktivismen under 1915 och 1916 bottnade just däri. De finska vitgardisterna hava tyska vapen och äro till stor del vapenöyade inom Tyskland. Frivilliga tyska officerare, åtminstone någon, hjälpa till på den sidan. Man får vapen transiterade från Tyskland och man väntar en tysk landstigning i Finland. Jag kan för övrigt gå än vidare och säga, att jag har mig bekant en skrivelse från en framstående finsk politiker, som stått den Svinhufvudska regeringen synnerligen nära, och som officiellt har representerat Finland i utlandet, av vilken skrivelse framgår, att Finlands borgerliga maktägande bevisligen sökt påverka Tyskland till att ögonblickligen med vapenmakt besätta Ålandsöarna. När man har detta bakom sig, så tror jag, att, vare sig man gillar eller icke gillar inblandning av främmande makter, båda parterna kunna vara skäligen jämspelta. Jag tycker sannerligen icke att de, som vilja taga hjälp av den tyska militarismen, hava så synnerligen mycket att klaga över, om Finlands arbetare vilja taga hjälp av den ryska revolutionen.

Sedan har man mobiliserat den naturliga och sunda medkänslan med de under inbördeskriget tyvärr lidande offren. Det är säkerligen på grund av denna medkänsla som en sådan representant för den svenska kulturradikalismen som Ellen Key har blivit spänd — man må ursäktat uttrycket — som en av dragoxarna för den svenska militarismens o. interventionismens triumfvagn. Man talar om mördarligor. Man icke blott fördömer våldsdåden, man kallar Finlands revolutionära regering en banditregering, bestående av mördare, skurkar och skojare. Man säger med vett och vilja, att de finska revolutionärerna ha anstiftat våldsdåden, uppmuntrat desamma och att de alltså bära det moraliska ansvaret. Jag vill här säga, att tyvärr har det begåtts våldsdåd, för vilka varje människa med sunt omdöme måste rysa tillbaka, våldsdåd icke av mäniskor, men våldsdåd av vildar. Och det måste erkännas, att på de rödas sida hava begåtts våldsdåd, som tyvärr fläcka den finska revolutionens fana. Det kan icke förnekas, det har icke förnekats och skall aldrig av ågon svensk socialdemokrat, av någon svensk revolutionär någonsin förgyllas. Men jag

tror, att vi få följa rektor Fågelkvists bekanta råd och slå litet kallt vatten över huvudet och sedan se saken med båda ögonen.

Hets- och lögntrafiken.

Det är icke guld allt som glimmar. Bland en mängd av rykten, som virvla fram, finns det sanna rykten men även falska, och jag misstänker, att de senare äro övervägande. Jag kan taga fram ett enda fall. Jag kan taga fram Ålandsfrågan. På onsdagen förra veckan blev den svenska huvudstaden alarmerad av en med fetstil tryckt sensationsartikel i Stockholms Dagblad om skräckvälde på Åland, om fruktansvärda förföljelser och blodbad på Åland. En fruktansvärd förföljelse hade blivit igångsatt mot invånarna, och de ryska soldaterna hade begagnat sig av blodhundar för att komma sina offer på spåren. Soldaterna tycktes hava gått efter en på förhand uppgjord dödslista, då det gällde att få fatt i särskilt misshagliga personer. Alltså ett fruktansvärt blodbad. På grund av detta avgick, det vill ingen klandra utan tvärtom berömma, regeringens expedition till Ålandsöarna. Dagen efter på torsdagen skrev med stöd av dessa meddelanden Socialdemokraten en ledare med rubriken "ogärningsmän"; där den säger "att även om man eliminerade bort sådant som icke vore fullt styrkt, återstod i alla fall tillräckligt som var ägnat att framkalla den djupaste avsky och indignation över de ogärningsmän som terroriserade den vapenlösa befolkningen". Den svenska båttransporten ditkom två dygn efter det att det första meddelandet kom i den svenska tidningspressen. Den kom dit på torsdagens kväll. Uppgifterna ha icke blivit be styrkta, utan tvärtom. Nu säger någon: ja, där se vi, hur nyttigt det var, att de svenska båtarna kom till Åland; det var det som gjorde det. Nej, så lätt kommer man icke undan. Ty var det verkligen så, att man varit i full färd med blodbadet och gått efter dödslistor redan på tisdagen, då är det tämligen klart, att när expeditionen kom fram först på torsdagens kväll, hade ålänningarna kunnat mördats nog. Men det har icke blivit bestyrkt, och jag tror verkligen, att när

man dömer efter rykten — jag är själv tidningsman och vet gunås, hur litet man kan tro på tidningar — bör man taga dem med tämligen kallt huvud.

“Fängelsefångar“.

Ännu en sak till. Jag läste i Ellen Keys artikel i går i Socialdemokraten ”Omkring en lagerkrans”, hur hon tog fram en liten berättelse, som hon ansåg vara fullt korrekt och sann och som jag för övrigt själv hört några dagar förut. Det var dagen efter sedan den första Finlandsexpeditionen kom hit till Stockholm. En liberal riksdagsman, en av ledarna — jag hoppas att han känner igen sig — kom upp i riksdagen och var synnerligen huvudyr. Han sade: kan det verkligen vara sant, att hela röda gardets styrelse består av förrymda och lössläppta fängelsefångar? Han hade talat med en som talat med friherrinnan Wrede, en socialt intresserad finsk kvinna, som gjort ett mycket vackert arbete för att hjälpa de finska fångarna. Hon hade haft ett ärende till röda gardets styrelse för att hjälpa de sårade eller fångarna, tror jag. När hon kom dit och bad att få hjälp, så sade man, att man icke kände henne, och frågade, vad hon hette: ”Jo”, sade den ärade damen och fixerade dem, ”ni känna mig nog allesammans, jag har sett er på ett annat ställe”. Hon menade under sina ronder i fängelserna. Sedan gick historien vidare: nu var hela röda gardets styrelse förrymda och lössläppta fängelse- och tukthusfångar.

Jag har tagit reda på, hur det förhåller sig med historien. Den var verkligen sann. Hon hade fullständigt rätt. Det var verkligen lössläppta fängelsefångar. Men man glömde en sak: Varför hade de männen suttit i de finska och ryska fängelserna? De voro dömda för deltagande i Sveaborgs-revolten, för kampen mot den ryska tsarismen. Är det verkligen så, att finnarna själva skola stämpla de männen som skurkar och banditer? Ja, då kan det hända, att man får börja med herr Svinhufvud själv, ty till hans heder bör nämnas, att även han har lidit i finska och ryska fängelser, är en lössläppt fängelsefånge. Vi kunna för övrigt både utanför

och innanför denna sal finna sådana män. Vi ha utanför den män som Z. Höglund, som doktor Hedén. Äro de verkligen skojare, skurkar? Och vi ha visst innanför dessa murar på Stockholmsbänken en man, som, om jag ej misstager mig, även han av Sverges borgarklass skulle med samma rätt kunna stämplas som en lössläppt fängelsefånge. (Tal. syftade på Hj. Branting.)

Finlands röda garde.

Är det nu verkligen sant, att det finska röda gardet består av dessa lösa förbrytarelement? Det finska röda gardet består av Finlands organiserade arbetare. För att få tillhöra detsamma måste man uppvisa medlemsbok inom en fackförening eller en politisk socialdemokratisk förening. Inom Sverige äro Sverges organiserade arbetare blomman och eliten av Sverges arbetare. Jag misstänker att även inom Finland äro de organiserade arbetarna eliten och blomman av landets arbetareklass. Det är sant, att inom röda gardet har under den starka tillströmningen efter marsrevolutionen i fjol tillkommit en mängd av vad man kallar "marssocialister", alltså medlemmar burna av en tillfällig stämmningsbölja utan större känedom om socialismens solidaritetsidé. Det är från det hållet som tyvärr åtskilliga övertvåld ha blivit begångna. Därjämte finnes vid sidan av röda gardet som bekant några 10,000-tal lösa befästringsarbetare, vilka arbetat omkring Häl-singfors på befästringarna. Dessa, som äro tämligen lösa och bråkiga folkelement, bilda nöj kärnan av den del av Finlands folk, som har gjort sig skyldig till de beklagliga våldsdåden.

Vilken är nu de finska socialisternas officiella ställning till dessa våldsdåd? Jag vill hänvisa till att omedelbart efter storstrejken i fjol, där tyvärr en mängd våldsdåd begingos, gjorde den socialdemokratiska finska partikongressen ett uttalande, vari våldsdåden enhälligt fördömdes och organisationerna uppmanades att göra en rensning för att få bort alla dessa element, som satte fläckar på Finlands revolutionära kamp. Det svenska socialdemokratiska partiet, som hade sin

kongress i september, antog följande enhälliga uttalande, varur jag citerar de punkter, som röra själva våldsdåden: "Kongressen uttalar, att dessa illdåd måste på det strängaste fördömas. De ha ej någon gemenskap med det organiserade proletariatets frigörelskamp. Därför uppmanas alla till Finlands Svenska Arbetareförbund anslutna organisationer att noggrant övervaka att inte inom rörelsen sådana element vinna insteg, som kunna ge de borgerliga vapen i händerna gentemot rörelsen."

Finska socialdemokratien och våldsdåden.

Den 15 januari utfärdade socialdemokratiska partistyrelsen manifest, där man även går in på frågan om våldsdåden och säger bl. a. följande:

"Framför allt måste allt kroppsligt våld mot sådana, som ej själva göra sig skyldiga till våld, stämplas som råheter och har intet med revolution att göra."

Jag har till mitt förfogande den finska revolutionsledningens officiella tidning, det enda organ, som nu utkommer i den finska huvudstaden. I det första numret, för den 31 januari, står att läsa en varning från folkkommisariaten för inrikes angelägenheter i Finlands folkkommisariat, vilket utger detta Arbetarnes Notisblad, av följande lydelse:

"Enär det inträffat att från hemligt kontrarevolutionärt håll gjorts ansatser att åstadkomma uppviglingar i äyskt att skada revolutionen, vilka försök redan kunnat och även framdeles kunna medföra de allvarigaste följder, meddelas härmed:

- 1) Vem helst som anträffas med att åt soldater servera rusdrycker kommer att underställas revolutionära domstolens dom;
- 2) Av envar, vem det än vara må, som anträffas inneha rusdrycker, skola dessa genast fräntagas och hållas öfver marken;
- 3) Om någon vid förstörandet av rusdrycker gör försök att själf behålla desamma, skall även han ställas inför revolutionära domstolen för erhållande av strängt straff;
- 4) Varje röveri, öfvervåld, enskild hämnd och andra dylika bedrifter, som icke äro i överensstämmelse med arbetarnas rättskänsla, skall förhindras av röda gardet med väpnad makt, varvid eld kommer att ges utan föregående varning.

Genom gardenas raska inskridande böra dylika försök att åstad-

komma störningar undertryckas genast i sin linda. Gardenas staber, chefer och medlemmar uppmanas därför att var på sitt håll ställa sig ovanstående bestämmelser till efterrättelse."

Då våldsdåd sedan tyvärr ändå begingos, utfärdades ett upprop från generalstaben för Finlands röda garden — det var den 2 februari — varur jag citerar några delar, som speciellt röra denna fråga:

"Generalstaben för Finlands röda garden kungör:

1) att mot våra obehäpnade, häktade motståndare är allt slags övervåld på det strångaste förbjudet;

2) alla ärenden, som stå i förbindelse med revolutionsrörelsen böra omedelbart överlämnas till arbetarnas revolutionära krigsdomstolar i och för behandling, och de häktade få ej hotas eller misshandlas, utan måste vi även mot dem upptråda med den revolutionära arbetarens värdighet.

Den nu stiftade revolutionära krigsdomstolen behandlar och dömer i alla brott, begångna av kontrarevolutionärer, varför alla privata hämndåtgärder från våra gändisters sida förbjudas på det strångaste. Skyldiga till sådana gärningar straffas med den revolutionära krigsdomstolens strångaste dom."

Finlands folkkommisariat, den revolutionära regeringen, skriver samtidigt bl. a. följande angående behandlingen av fångar:

"Till Finlands folkkommisariats kännedom har kommit, att några enskilda personer tillhörande röda gardet ha dödat tillfångatagna personer. — — — Dessa dåd måste stämplas som stridande mot det revolutionära folkets rättsprinciper samt såsom i hög grad skadliga för revolutionen." Och man fortsätter: "Om också folkets fiender göra sig skyldiga till blodtörstiga och råa handlingar, så berättigar ej detta folkets försvarare till ett liknande förfarande mot obehäpnade och hjälplösa fångar. Envar av oss måste lära att göra bestämd skillnad mellan väpnad strid och behandlingen av obehäpnade fångar. Under kampen måste brukas våld mot den behäpnade farliga fienden, men utom kampen får ingen motståndare eller fånge straffas, utan att revolutionensdomstolen undersökt hans brottslighet och dömt honom. Ett meningslöst dödande av människor är till skam för arbetarnas kamp då åter fiendens besegrande i öppen strid länder denna kamp till ära."

Man har i den svenska pressen skrivit rätt mycket om det synnerligen ruskiga våldsdåd, som begicks på Vanhakartano gård i närheten av Björneborg, där 11 avväpnade vitgardister dödats av en skara ryssar och rödgardister. När detta våldsdåd blev bekant för soldaterna i Björneborg, sammanträdde dessa och fattade följande beslut:

"Vi, Björneborgs distrikts soldater, som fått vetskap om av enskilda soldater och rödgardister begångna röveri av en enskild gårdegendom, besluta:

att allt röveri måste upphöra och att den som bryter häremot ställes inför revolutionär soldatdomstol, som i mål av denna art döme med all stränghet.

De ryska soldaterna må veta, att de kallats att försvara fattigmans rättigheter i Finland och att upprätthålla den revolutionära ryska arméns ära, som icke tål några illgärningar. — —

Sedan vi fått underrättelse om att vapenlösa vitgardister mördats, anse vi det vara vår plikt att på det skarpaste fördöma en sådan handling, som står i strid med proletarietets fordran på dödsstraffets avskaffande. De, som gjort sig skyldiga till detta mord å de avväpnade fienderna till proletarietets revolution, böra ställas inför en revolutionär soldatdomstol för att få den strängaste dom.

Detta beslut meddelas alla Finlands socialdemokrater, så att de må veta, att Björneborgs soldater icke godkänna sådana handlingar.

Jag vill icke gå längre i citerandet. Jag skulle kunna göra det, men de citat jag gjort äro tillräckliga. De visa, att den finska ledningen har sökt hålla emot. Den har gjort vad göras kunde. Den har den ärliga viljan att inte tillåta, inte uppmuntra och ännu mindre anstifta våldsdåden.

Högern och dess världskrig ha fött våldsdåden.

Men, svarar man: Viljan må vara god, i varje fall brister förmågan! Ja, det är tyvärr sant, att förmågan har brutit någon gång, d. v. s. att de våldselement, som finnas på boten av varje folk, här ha varit mäktiga att bryta igenom de fördämningar, som revolutionsledningen har försökt att sätta upp mot desamma. Men vi böra för det första minnas, att det finnes schakaler och marodörer i varje kamp, även en inbördeskamp. Vi böra för det andra minnas, att disciplinen må vara hur stark som helst, den fullständiga manstukten kan aldrig upprätthållas, utan den löses av krigen, det böra sannerligen vi själva minnas från vår historia under storhetstiden och det 30-åriga krigets tid. Vidare bör man komma ihåg, att även i normala fall finnes i varje samhälle tyvärr en bottensamling av degenererade stackars människor, som äro offer för samhällets elände — de äro inte själva skulden —

vilka man under fredliga förhållanden knappt kan binda, långt mindre då, när alla band äro upplösta, något som tyvärr alltid måste bli fallet under ett krig.

Nu säga ni på högersidan: "Ni revolutionärer i Sverge, som icke kunna fördöma de finska revolutionärerna, äro vid sidan av dessa moraliskt skyldiga. Det är revolutionärerna, som upplöst banden." Nej, jag kastar det tillbaka och säger: Det är ni högermän, som äro skulden. Det är icke revolutionärerna, som ha fött kriget. Det är krigen, som fött revolutionärerna. Ni se i denna stund ert eget barn. Måhända skämmas ni en smula. Det är icke underligt, men det är ni, som ha skulden. Ni ha vädjat till våldet, bajonetterna, ni ha framkallat den väpnade anarkien, och kriget är en väpnad anarki. Ni skola aldrig någonsin kunna komma ifrån den skuld, som ni bära, och den skall vila på eder, så länge som världen står.

Den vita terrorn.

Nu säger man, att på de vitas sida ske icke några våldsamheter. Där råder humanitet. Man drager upp med sin linjal, med sin pekpinne och lägger på det sättet ut gränserna mellan djävlar och änglar. De förra äro Finlands socialdemokrater och de röda. De senare äro Finlands borgare, Finlands vita garde. Nu heter det i de svenska tidningarna: Hjälpen med vapen dem, som kämpa för humanitet gentemot våldet och barbariet! Å nej, man förenklar icke tankegången så lätt. Saken ligger på något annat sätt. Det vita gardet slog, som man säger, loss dörren till Europa vid Torneå. Vad såg den västeuropeiska kulturen försiggå på själva tröskeln till Väst-Europas kultur? Den såg våldet, grymmare än eller lika grymt som det våld, som begåtts på de rödas sida i det finska inbördeskriget. Man såg en rysk kommissarie, som icke deltagit i striderna vid Torneå och som kommit dit, när striden var lyktad, överfallen i järnvägsvagnen. Ut på Torne älvs is. Arkebuserad! En man, som enligt vad alla, som kände honom, säga var en utomordentligt fin, sympatisk och varmhjärtad man. De ryska soldaterna hade i förväg varit uppe hos borgmästaren i Torneå och förklarar: Vi vilja

vara fullständigt neutrala; vi vilja icke stå på den röda sidan, icke på den vita sidan. Vi vilja icke lämna våra vapen till någondera sidan. De satte sig på tåget och sökte resa hem. De ville icke något hellre. Järnvägen uppriven! Tillbaka till Torneå igen! Dessa ryska soldater, som ville hem, ville vara neutrala, sutto i tre dygn instängda i järnvägsvagnar, väntande på möjlighet att komma hem till sitt land igen. Det vita gardet stormade fram och man bombarderade järnvägs-vagnarna. Instängda formligen slaktades som boskap de ryska soldaterna, som ville vara neutrala, och som ville hem till sitt land igen. Sedan följde arkebusering på Torne älvs is.

Den, som ser detta, måste fråga sig: När detta sker mitt i Europas och den västerländska kulturens åsyn, vad kan då icke hända där inne i Finlands djupa, dystra skogar, varifrån så litet sipprar fram annat än under censurens bommar? Man kan förstå, när man läser dödslistorna om mångdubbelt flera rödas fall än vitas i varje strid. Är det därför att de röda skjuta fem à tio gånger sämre och de vita lika många gånger bättre. Å nej, det är därför, att man i de röda inräknat även dem, som man förfarit med såsom i Torneå, dem, som man arkebuserat och som icke dött i själva striden. Man förstår tendensen, då man läser uttalandena från herrar Mannerheim och Renvall. Jag anser, att det aktstycket av en kallblodig, ja, rent av bestialisk grymhet bör förevigas även i den svenska riksförsamlingens protokoll. Herr Mannerheim har såsom bekant sagt, att socialdemokraterna icke endast äro de, som begått våldsdåden, utan socialdemokraterna ha även gjort sig skyldiga till högförräderi och uppror och straffet för detta är döden. "Det är icke jag, som bestämmer det straffet. Det är lagen och den måste efterlevas". Sedan kommer herr Renvall d. v. s. Svinhufvuds efterträdare och säger:

"De som deltagit i upproret skola dömas för högförräderi. Möj- ligen kan senare ges amnesti åt en del men endast under den förut- sättning, att de berövas alla sina medborgerliga rättigheter och icke i framtiden få deltaga i landets politiska liv. De skola göras till en parasekt. Det är icke en tyrannisk härskare de gjort uppror emot, det är mot den lagliga lantdagen, som här i Finland är i besittning av den högsta myndigheten. För en sådan förbrytelse finns blott ett straff: Hängning. Jag ser intet annat. De måste stå till ansvar med sina liv för de liv, som gått förlorade genom deras förvällande."

En jämförelse.

Denna förklaring bör ställas sida vid sida med förklaringarna från de finska revolutionärernas regering och från de rödas styrelse. Vad göra de röda? De mana i varje fall till humanitet. De vilja hindra grymheten. Vad göra de vita genom sin ledning? De mana till grymhet och den största möjliga hårdhet. Jag vill vidare säga, att inom den svenska opinionen har aldrig någon haft ett enda ord till försvar för av de röda begångna våldsdåd, medan man däremot måste konstatera, att det i Sverge finns — jag tillåter mig säga — så lumpna och inhumana organ, som exempelvis Aftonbladet, där man har panna att försvara sådana våldsdåd och säga såsom herr Mannerheim, att så skall det vara. Den grymhet, som man här proklamerat, förklaras vara fullt riktig.

Man säger nu vidare från interventionisternas sida här i Sverige, att kampen i Finland är en kamp för den svenska rasen, den svenska nationaliteten, den svenska kulturen på finsk mark. Och det står i tidningarna: Lämna vapen till skydd för den svenska kulturen! Ja, de som så säga ha fullkomligt rätt, om det verkligen vore så, att svensk kultur i Finland är timrad enbart av Finlands överklass, adelsmän och borgare, feodalherrar och industrimän och det vita gardet. Men även Finlands torpare, Finlands lantarbetare, Finlands arbetareklass mera rasren än den finska överklassen, som är betydligt insprängd med ryska, tyska och även finska folk-element. Det finns inom Finland över 10,000 organiserade svenska socialister, som nu till större delen deltaga på de rödas sida, som tillhöra det röda gardet. När de svenska officerare, som vilja deltaga i Mannerheims slaktjakt, när dessa resa över till Finland för att där med sina kulor, som måhända äro stöpta av svenska arbetare, kämpa för den svenska kulturen, kunna de göra samma gärning inom Sverige, ifall de ge sig ut på de svenska gatorna och landsvägarna och där låta kulorna spela på samma sätt som nu i Finland. Nej, ni herrar svenska officerare, som nu vilja stilla er jaktiver på det finska röda villebrådet och därmed gagna den svenska kulturen! Även i Finland träffa ni med edra kulor den sven-

ska arbetarens bröst. De träffa män av er ras och er kultur lika säkert, som kulorna skulle göra, ifall de avlossades inom det egna landet.

Striden i Finland är en klasskamp.

Interventionisterna säga slutligen — och det anförde även herr statsministern — att det är visst icke någon klasskamp eller någon social strid det gäller. Å jo, det är vad det är. Det är ett litet faktum, att i alla fall praktiskt taget hela den finska socialistiska ledningen står på revolutionärernas sida. Detta faktum skär igenom detta prat, och även ett annat litet faktum, nämligen att herrar Mannerheim och Renvall såsom talemän för det vita gardet sagt rent ifrån, att kampen gäller socialdemokraterna. Det är de, som skola dömas till "en pariasklass". Det är ett klart ord, som kastar en blyxtbelysning över dagsläget.

När det kommer till kritan, erkänna för övrigt interventionisterna själva, att det är en klasskamp. De säga, såsom ju även antyddes av herr statsministern, att det gäller att på finsk mark slå ned revolutionen och bolsjevismen och mota bort den s. k. ryska fläcktyfusen. Man fruktar, att revolutionen, som kommer vältrande från öster, skall bryta härjande in över Sverige och att den skall spola med sig de maktägandes guld och gods. Därför vill man taga upp en kamp i förväg. Man vill icke invänta den i Sverige utan vill taga upp den i förväg på finsk mark. Man skulle alltså på finsk mark föra ett s. k. anti-revolutionärt preventivkrig. Här komma vi fram till tankar från åren 1915 och 1916, då det gällde för de svenska aktivisterna att proklamera preventivkrig mot den ryska faran i den ryska tsarismens gestalt på finsk mark. Nu vilja samma grupper, som därjämte få med sig andra skror, återigen proklamera preventivkrig gent emot den ryska faran i den ryska revolutionens form på finsk mark. De göra sig emellertid skyldiga till ett synnerligen grovt och nästan oförlätligt psykologiskt misstag. Det är nämligen det att vad de vilja förhindra och förekomma, det kan framkallas genom de åtgärder, som de agitera för.

En svensk intervention i Finland skall föda revolten i Sverge.

Herr statsministern antydde, att skulle man kunna slunga Sverge i krig, så kunde detta ha oöverskådliga faror med sig även för Sverges inre förhållanden. Det är tvivelsutan så. Skulle verkligen Sverges interventionister kunna förmå Sverge till ett väpnat anfallskrig mot Finlands revolutionära regering, mot arbetarna och därmed även mot den ryska republiken, då framkallar man vad man vill förhindra. Man reser revolten inom det egna landet. Jag manar icke och jag hotar än mindre. Vad jag säger är ett tämligen självklart faktum för dem, som ha trängt in i de svenska arbetardjupens tankegång. Sverges arbetare vilja icke lämna sina levande liv såsom döda kadaver på främmande slagfält i ett krig, framtunget av en brottslig krigsagitation inom det egna landet. Men även i det fall, att man går mildare vägar och öppnar Sverge för utförsel av vapen ävensom för transitering därav, framkallar man faror, som tyvärr icke få bagatelliseras och som icke kunna överskattas. Sverges arbetare känna innerst inne med Finlands arbetare. Det är en de fattigas resning, de vilja kasta av sig utsugningen. Därför komma även Sverges arbetare förvisso att, om det behöves, säga ifrån. De skola gripa till kraftåtgärder, de skola då gå till proklamerandet av sträjken än här och än där, av vilka födes den allmänna sträjken. Men ur denna sträjck kan utveckla sig något ännu farligare. Folket vill nu säga ifrån, att det icke vill inlåta Sverge på krigets äventyr.

Regeringens ställning.

Jag ber att få uttala min tillfredsställelse över herr statsministerns svaromål på fråga om interventionen. Det gav vid handen, att regeringen för sin del dels av rent utrikespolitiska, men även av inrepolitiska hänsyn är fullkomligt på det klara med, att icke det minsta bör eftergivnas åt den visserligen för tillfället något dämpade, men dock i verkligheten starka agitationen för väpnad intervention, vilken

från början tog formen av landsortsredaktörernas inom högerpressen så berömda och beklagliga vädjan till herr statsministern, att ställa svenska vapen till den ena sidans förfogande i det finska inbördeskriget.

Jag vill även uttala min tillfredsställelse därmed, att regeringen även i fråga om vapenexport och transitering har än så länge sagt nej därtill. Ja, det har ju rättare sagt icke förelegat någon ansökning, men i varje fall har exportförbudet upprätthållits och inga licenser ha beviljats. Men jag kan i den punkten icke underlåta att med beklagande konstatera, att regeringen där icke velat ge fullständigt klara besked för framtiden. Min interpellation avsåg att skapa full klarhet åt alla sidor, men regeringen har icke givit denna fullständiga klarhet. De ansökningar om licenser, som komma, skola upptagas till prövning fall för fall och vägas fall för fall. Det är alltså icke ett kategoriskt nej mot varje tanke på export och icke heller mot transitering av vapen. Jag vill för min del och säkerligen å hela mitt partis vägnar beklaga, att regeringen där gjort sig skyldig till en olycklig och måhända ödesdiger tvekan. Däri kan ligga ett finger åt interventionisterna, dessa herrar, som agitera med petitionslistor. Däri kan ligga det ordet: gno på bara, samla så många namn som möjligt, vi skola pröva de ansökningar, som sedan komma före. Men Sverges arbetare, de komma icke att känna sig fullt lugna, utan på denna punkt kommer alljämt att råda en betydande oro angående regeringens ställning till vapenfrågan.

Jag vill begagna tillfället att i detta sammanhang framställa ännu en interpellation till regeringen. Det har i högerpressen förts ett tal, som synes mig fordra en avgörande klarhet. Det har antytts häromdagen från Nya Dagligt Allehanda och Aftonbladet, att den svenska regeringen skulle på något sätt rent av se genom fingrarna med den export eller eventuellt transitering av vapen, som försiggår. I gårdagens nummer av Nya Dagligt Allehanda ha dessa antydningar tagit en tämligen bestämd form. Det heter i gårdagens ledare,

att statsministern "måste öppet säga ut att regeringen är medveten om sin plikt att bistå det fria Finland och redan utvecklat en ganska betydande aktivitet i en härmed överensstämmande riktning. Denna aktivitet är redan i betydelsefulla hänseenden klart nog antydd i vissa regeringens närstående pressorgan och bliver tvivelsutan inom

kort ännu mera bekant. Regeringen har alltså redan uppgivit non-interventionsprincipen i vad angår export av vapen och medverkan vid överföring av vapen till den lagliga finska senatens milistrupp. För Sverges framtid är det ett politiskt intresse av högsta vikt, att den orimliga ståndpunkt, mot vilken den stora petitionen vänt sig, faktiskt blivit uppgiven, redan innan petitionen blivit inlämnad, och som vi anse detta faktiska förhållande vara av verkligt värde, skall det naturligtvis falla oss ännu mindre in än regeringspressen att häremot invända något."

Hemlig svensk hjälp åt Finlands överklass?

Det är skäl i, att detta dunkla tal får den klarläggning, som kan behövas. Jag vet inte, vad som menas, men jag tror, att många bland den svenska allmänheten skulle känna sig synnerligen belåtna, om man finge full klarhet om vad detta dunkla och mystiska tal betyder. Det står vidare ett meddelande i tidningarna om, att den bekanta isbrytaren "Sampo" jämte båtar med vapenförråd från Tyskland har passerat Norrlandskusten. I sammanhang därmed står omtalat, att order har ingått om att Bönans, Eggegrundets, Storzungfruns samt Bremöns fyra skola hållas tända under tiden 14—21 februari. Är det så, att ordern om dessa fyra tändande tillkommit med den avsikten att speciellt underlätta transitering från Tyskland utav dessa vapen, som gå till de finska vita gardena och som äro avsedda att även användas i kampen mot de finska röda gardena för att slå och besegra desamma?

Sedan vill jag även i det fallet, då herr statsministern ingick på en behandling av min fråga, huruvida regeringen var fast besluten att icke tillåta några väpnade kårer att bildas inom landet för överförande till Finland, uttala min tillfredsställelse med hans svar. Jag vill på samma gång fästa uppmärksamheten därvid, att det pågår en synnerligen stark agitation för värvning inom Sverge av finska medborgare, av civila svenska medborgare och även av militära svenska medborgare. Det har uppgivits inom tidningspressen, att officerare ha inom sina regementen sökt värva underbefäl för att giva sig in i kriget. Det har vidare sagts, att rätt många officerare och mycket underbefäl även givit sig över till Fin-

land. Man skulle önska klarhet på denna punkt och få veta huru det hänger samman samt huru regeringens ställning är till dess frågor.

Slutligen vill jag säga några ord med anledning av herr statsministerns anförande vid sidan av min interpellation, d. v. s. angående de rent positiva åtgärderna med anledning av de ryska och finska frågorna, vilka av honom omnämndes i hans svaromål på interpellationen. Det har talats om, att regeringen gjort en démarche för att i samband med andra regeringar åstadkomma Finlands evakuering av ryska trupper, d. v. s. återdragande av de ryska trupperna från Finland. Det förefaller mig, att när fred icke vore slutet, denna démarche var av en synnerligen ömtålig natur, ty det finns som bekant en överenskommelse mellan Finlands borgerliga regering, den Svinhufvudska, och den ryska, att dessa frågor böra lösas genom en blandad kommission och man var överens om, att de ryska soldaterna icke skulle helt undandragas förrän efter fredsslutet. Nu förklarade, som bekant, Trotskij i Brest-Litovsk, att freden visserligen icke var slutet och underteknad, men att det i varje fall rådde lojalt fredstillstånd. Med hänsyn till detta läge tror jag icke, att man haft något att invända däremot, att även Finland blir helt frigjort från ryska trupper. Men nu har, som bekant, Tyskland återigen gått till anfall mot Ryssland genom Estland och Ukraina. Det råder alltså krigstillstånd. Då gäller sålunda alltjämt detta avtal, att frågan om de ryska truppernas återdragande från Finland bör lösas genom överenskommelse mellan Finland och Ryssland. Det synes därför uppenbart, att den démarche, på vilken den svenska regeringen har givit sig in, kan leda till synnerligen beklagliga konsekvenser.

Ingen militär till Åland!

Angående expeditionen till Åland, som ju herr statsministern även talade om, för att hjälpa dessa ålänningar, som ju enligt egen folkomröstning vilja komma till Sverges land, så tror jag, att alla inom Sverige äro tacksamma för regeringens ingripande för att hjälpa ålänningarna i deras läge.

D. v. s., vi vilja från vår sida uttala vår oförbehållsamma tillfredsställelse därmed, att regeringen har vänt sig till ryske delegaten herr Vorovskij för att med hans hjälp få Ålandsfrågan ordnad på fredligt sätt utan vapenmakt. Där har den svenska regeringen slagit in på en god väg. Men då man låter detta ingripande åtföljas av ett visst vapenskrammel, då gör jag en reservation på den punkten. Man bör, synes det oss, icke ge militarismens Belsebub alltför många fingrar. Den tar så gärna hela handen. Först sådes det, att någon pansarbåt icke skulle åtfölja expeditionen. Högerpressen började larma, och så kom pansarbåten Tor med. Det var det första fingret. Sedan ha ju, efter vad det meddelats, även trupper avsånts till och, såsom jag förmodar, även landsatts på Åland för att där tjänstgöra såsom bevakning. Där ha vi det andra fingret. Regeringen får passa på. Det är blott tre fingrar kvar, till dess att hela handen är tagen av militarismen.

Slutord.

Slutligen vill jag med anledning av herr statsministerns uttalande i medlingsfrågan säga, att ingen svensk med förmåga av mänskliga känslor och med förmåga av ett mänskligt medlidande med allt det ohyggliga, som vi se i det finska inbördeskriget, kan kategoriskt avvisa, att man gör ett försök att få det omänskliga slaktandet äntligen stillat. Vi måste väl alla — en Per Hallström må sedan från höjden av den svenska akademien och dess parnass skicka bannstrålar hur mycket som helst — säga, att varje människa borde känna sig tillfredsställd, om det ohyggliga slaktandet kunde få ett snart slut. Men vi vilja på samma gång säga, att när nu denna medlingstanke redan har strandat tillsvidare på motståndet från det vita gardets sida, så förefaller det icke vara förenligt med en verklig neutralitet, att skicka högersocialistiska delegater till de finska socialisterna. Det är icke jämnt spel, om det icke går några därmed jämförliga bud till den borgerliga regeringens säte. Det är icke en verklig, opartisk medling, om man söker åstadkomma de finska revolutionärernas underkastelse. Vill man här få en verklig medling till

stård, då bör medlingsdelegationen bli så sammansatt, att de finska socialisterna känna, att de stå, icke framför domare, utan framför neutrala, opartiska medlare, och grunden för medlingen bör läggas så, att Finlands arbetare få alla sina verkligt legitima intressen tillgodosedda och vinna gehör för sina gamla krav på en sådan människovärdig tillvaro, som ger dem en full ekonomisk och andlig frihet. Den regering, som nu sitter och som i dag har publicerat meddelande om, att den har tagit initiativ till att få maximalarbetsdag och arbetarsemester genomförd och nattarbete borttaget, den vet säkerligen, utan att det behöver sägas utifrån, att det finnes en enda väg fram till en verklig fred inom alla länder, även i Finland. Man slår icke ned missnöjet och dess yttringar med vapenmakt. Det finns här en väg, och jag hoppas, att herr Lindman i sitt tal här efter mig även beträder den vägen, nämligen att man undanröjer varje befogat missnöje, så att verkligen Finlands arbetare kunna känna sig fullt fria och fullt jämvärdiga inom sitt eget land.

Bilaga.

Det högersocialdemokratiska press-skallet.

I anslutning till förestående utredning, lämnad av red. Ivar Wennerström vid interpellationsdebatten i Andra kammaren, lämna vi samtidigt följande sammanfattning över den svenska högersocialdemokratiska pressens hållning gentemot Finlands kämpande arbetare:

Inledning.

Det torde icke ha förbigått någon, som följt med fluktuationerna på pressmarknaden allsedan utbrottet av den finska revolutionen, att Sveriges borgerliga tidningar samt och synnerligen — med viss reservation för några av de mera deciderat vänsterliberala — från början intagit en ytterliggäende partisk hållning gentemot de röda. Man har flerstädes, särskilt i Stockholm, på grundvalen av mer eller mindre apokryfiska rykten, uppbyggt anfallsställningar, varifrån man sedan på det hänsynslösaste och hätskaste anfallit folkkommissariatet i Helsingfors och de röda trupperna. Sannt ää, att många illdåd begåtts av anarkistiska och därmed likställda element som av nedärvt hämnbegär och brottslighet, eller av krigstillståndet skapad förvildning, begått handlingar, som kommit kultiverade och med sunt begrepp och omdöme utrustade människor att fasa. Sådana tilldragelser äro oförlåtliga och måste givetvis på det strängaste bestraffas. Men i den allmänna villervallan i början, då all uppmärksamhet måste koncentreras på att möta de anstormande vita, äro dylika utbrott av mänsklig djuriskhet förklarliga, ehuru man samtidigt starkt måste understryka, att många här utkolporterade, härresande rykten varit överdrivna eller rent lögnaktiga. Det

krävdes helt enkelt överdrifter för att kunna driva landets demokratiska regering till den önskade och begärda interventionen med svenska trupper — och för detta lofvärda syfte fingo inga medel anses för lumpna. De kulturella profetisorna krävde det. Det var byggandet av arbetarklassens samhällsideal, som skulle förhindras. Den nya faran från öster skulle mötas med våld från begynnelsen, för att hindra dess fortplantning över havet eller gränsen vid Torneå.

Så resonerade man inom dessa mörkmänskadrer, där rädslan för det kapitalistiska maktväldets bortsopande förhindrar all förnuftig eftertanke — och därför är deras hållning hindrade all förnuftig eftertanke — och därför är deras hållning fullt förklarlig. Men besynnerlig och obegriplig, minst sagt, är däremot det högersocialistiska partiets uppfattning av revolutionens Finland. Det har allt från början uppträtt på ett sätt, som kräver litet närmare uppmärksamhet och granskning — isynnerhet pressen. Soc.-Dem. anslag tonen, och i dess fotspår följde, särskilt sedan det bekanta manifestet utsänts, det största flertalet av partiets tidningar i landsorten.

Bevisen.

Men redan långt förut hade Social-Demokraten tagit bestämd ställning till revolutionen i Finland, och beklagligt nog måste man konstatera: på fullständigt borgerlig plattform. När nyheten om statsvälvningen nådde Sverige, skrev tidningen på ledande plats med synnerligen skarpa tonfall:

”För en utomstående är den finska socialdemokratins hållning oförklarlig. Partistyrelsen har visserligen motiverat sitt ställningstagande därmed, att regeringen och lantdagen skulle umgås med reaktionära planer. Det har sagts att de upprättade nationella skyddskårerna voro riktade mot arbetarne, att regering och lantdag med stöd av dessa kårer skulle ha för avsikt att genomdriva en antidemokratisk konstitution, att regering och lantdag ville förbinda torparnes frigörelse från beroendet av jordägarna och att de ingenting ville utträta för lindrandet av nöden.”

Tidningen vet mycket väl att detta är sant: att skyddskårerna, att militarismens omplantering i den nationella jordmännen, ytterst icke torde ha något annat syftemål, än att för-

hindra arbetardemokratiens genombrott, men likväl ställer hon sig frågande, undrande — och att torparnas frigörelse under den Svinhuvudska regimen måste anses för ganska problematisk. Det är ett spörsmål, som stått på dagordningen sedan årtionden; men godsägarintresset, framför allt av svensk extraktion, har ständigt satt krokben för dess lösning. Nu stod man till sist inför ett yttersta — men ändå spjånade de självrådiga herrarna som hade det gällt livet.

Men än vidare! Tidningen blir advokat för de borgerligas tyska uppfattning, deras betynganden och löften, och förklarar att regeringen gjort oerhörda ansträngningar för att lindra nöden, och det är bekant, men det är också bekant, att de förmögnare klasserna hade överflöd av livsmedel, medan de fattiga, arbetarna över huvud, fingo synnerligen knappt tillmätt av det halmblandade bröd, som landet tvingats att tillgripa i nödens stund — och vetskapen om, att ett stort antal hade rikliga förråd, såsom också visat sig vara sannt, skapade förbittring och jämsning i sinnena. Ett hungrande folk ser rött för ögonen. Därav följer ofta oöverlagda handlingar och brott.

Slutligen ger Social-Demokraten den finska arbetarklassen följande moralkaka till tröst och hugnad vid sitt förtvivlade steg:

”Och vad mera kan den finska socialdemokratien vinna med den nuvarande politiken? Ämnar den övergiva de parlamentariska vägarne? Är det dess avsikt att på finsk mark omplantera den bolsjevikiska diktaturen? Och tror den på möjligheten, att på den vägen kunna betrygga Finlands fria ställning och arbetarklassens intressen? Vi ha mer än en gång haft anledning att uttala vår mening, att en socialistisk ordning icke kan byggas på våldet. Socialdemokratins väg är demokratin. Genom våld kan en minoritet till en tid hålla sig vid makten. Men ett demokratiskt parti kan icke härska genom våld. I ett land, där folket genom den allmänna rösträtten självt har makten, har socialdemokratin endast en väg att förverkliga sina ideal: genom att för dessa vinna majoriteten av folket och stödd på denna folkmajoritet skrida till socialismens genomförande i den mån den ekonomiska utvecklingen mognat för en socialistisk ordning. I Finland står den vägen öppen för socialdemokratin. Förr eller senare skola förvisso också de finska socialdemokraterna finna, att någon annan väg icke är fränkomlig. Men kommer icke vad som nu sker att medföra en reaktion mot socialdemokratin? Kommer icke i själva verket den finska arbetarklassens intressen därigenom att skadas?”

Nu är frågan den: vilket parti förberedde först våldet? Det var för de socialdemokratiska finnarna bekant — ehuru till synes icke för Social-Demokraten i Stockholm — att de Mannerheimska frikårer, som organiserades i norra Finland hade till syftemål, att garantera makten åt det borgerliga samhället, ty man stod faktiskt på gränsen till samhällets omorganisering. Så länge Ryssland ännu höll landet fast i sina klor, så länge det ännu var omöjligt för något annat parti att handla, än socialdemokraterna, höll borgerlighetens soldnärer vapnet bakom ryggen, men när Kerenski störtats och Lenin-Trotsky övertagit styrelsen, så att möjligheter öppnats för Finlands fullständiga frigörelse, trädde de åter fram, med stora ord och later krävande att få regera. Då brast tålmodet. Hellre kamp på liv och död, resonerade man, än slaveri under århundraden. Och vad har väl egentligen Finlands torparklass varit hittills, än ett slags livegna under godsägarna? Nu ser man desslikes, vad överklassarna velat: Finlands vasallskap under det militärstyrda Tyskland. Det är därför man strider. Undra då inte på att arbetarklassen skall undertryckas.

Men Social-Demokratens hänsynslösa angrepp på de kämpande finska arbetarna interfolierades livligt av partiets landsortspress, som om möjligt ännu mera ofördragsamt förklarar medbröderna på andra sidan Bottenhavet i bann. Skånska Socialdemokraten, som annars tillhör de mera toleranta, säger sålunda bland annat, att om Finlands folk icke ådagalägger den självbehärskning, som åligger dess nyvunna frihet, "deklarerar det blott sin oförmåga till självständighet". Däröfver tillhör icke tidningen i fråga att döma. Hennes partiskhet är alltför tydlig. Men vi skulle kunna framdraga ett parallellt exempel: vad gjorde våra egna arbetare 1917, när hungern och jobbarvåldets framfart drev dem till förtvivlan? De visade genom åtskilliga demonstrationer sitt oförtydbara missnöje, ehuru de med ondo och godo intalades att vara lugna. Då ha vi alldeles uteslutit 1909.

Men ännu värre blämager begår Smålands Folkblad i sitt nummer av den 30 januari, och det är gudi klagat, icke första gången. Då tidningen skriver under rubriken "Demokratiens nederlag" går man till läsningen under den förutfattade me-

ningen att få veta, att Finlands borgerliga regering visat sin oförmåga att styra landet — ty herr Svinhuvuds konservativa senat räknas gubevars även för demokratisk av borgare och högersocialdemokrater här i landet — men i stället mätes bolsjevismen skäppan full.

Härom följande herostratiska utlåtande:

”Även Finland drages alltså in i den bolsjevikiska virveln! Underrättelserna därifrån ha under en längre tid pekat i denna riktning och nu har slaget fallit: röda gardet och den förryskade finska arbetarrörelsen ha med gevär och bajonetter jagat bort regeringen, som stod på en om också svag dock ofrånkomlig parlamentarisk grund, och gjort sig till herrar åtminstone i de södra delarna av landet. En god hjälp ha revolutionärerna haft i de ryska soldaterna, som länge utgjort en skräck för landet, men nu kommo väl till pass; man har tydligen varit belåten å ömse håll för den roll ryssarna kommit att spela.”

Därefter följer en redogörelse, som visar, att tidningen mycket väl har reda på, varom striden uppstått, ehuru slutsatserna dragas från rent borgerlig synpunkt. Särdeles betecknande är skribentens uppfattning om statsöverhuvudets väljande och ställning. De borgerliga föreslå, säger han, att presidenten väljes efter samma grunder som gälla för lantdagens ledamöter, socialdemokraterna däremot fordra att landets regering skall utses av lantdagen på samma sätt som ett fackförbund på en kongress utser sin styrelse. Härtill fogas följande borgerliga kommentar:

”Såvitt man kan finna är den ena anordningen lika demokratisk som den andra. Skulle något av dessa förslag vara att föredraga framför det andra ur demokratisk synpunkt, så borde det väl vara den störta regeringens.”

Sedan redogörelse lämnats för den tilltänkta ordningsmaktens organisation, fortsätter författaren:

”Det är framför allt för att genomföra dessa fordringar, som den bolsjevikiska kuppen nu genomföret. Det behöver inte särskilt utsägas, varje människa inser det ändå, att en statskupp, tillkommen på sådana grunder och under sådana omständigheter som den, som nu gått av stapeln i Finland, för västeuropeisk demokrati och socialdemokrati är alldeles orimlig. Det är ett svalg befäst mellan den terrorism, som nu triumferar i Ryssland och Finland, och den demokrati, som Väst-europas proletärer med fast målmedvetenhet under årtiondens arbete sökt lägga grunden till och med visshet även skola lyckas genomföra. Varthän det ryska förtrycket i sin nya form leder är inte svårt att se.

och därom skall för övrigt nya händelser kanske snart nog ge anvisning om. Men det är både med sorg och harm man ser huru den ryska revolutionens lysande vinster nu hastigt bytas i nederlag för den enklaste rättfärdighet."

Det är nästan som att höra Afton Bladet eller andra reaktionära organ uttolka ställningen i Finland, och likadant, om ej ännu ofördragsammare, ljuda tonerna från Gävle, där Arbetarbladet, efter diverse slingringar, ilsknar till och utbrister den 30 januari:

"Den 'heroiska kamp' dessa revolutionärer föra blir i verkligheten en kamp för de reaktionära intressena, mot demokrati och folkfrihet — inte bara i Finland utan långt utanför dess gränser."

I samma tidning har även en medarbetare litet längre fram i påföljande månad fått lämna följande för den ansvariga ledningen betecknande spaltfyllnad:

"Den kamp som nu utkämpas i Finland är t. o. m. än obehagligare än den som pågår i Ryssland. De finska revolutionärerna stödja sig ju nämligen till mycket avsevärd del på ryska vapen, under det ryssarna utkämpa sin revolutionära maktstrid själva utan väpnat stöd på någon sida från andra nationer.

Socialdemokratin är en internationell rörelse, men den har icke drivit sin internationalism så in absurdum, att den kan godkänna en revolutionär världskamp med stöd av främmande vapen. Därför måste socialdemokratin lika bestämt taga avstånd från de röda i Finland, som stödja sig på ryska bajonetter, som de måste med bestämdhet bekämpa alla strävanden till främmande våldshjälp åt motsidan."

Författaren lämnar alls ingen förklaring till, hur en världskamp skall kunna föras med främmande vapen, när hela världen står i brand, men han anar väl någon liten Mannerheimsk hjälpkår undangömd i någon avkrok, liksom borgarna i Finland, förklaringen till deras kaxighet — och därför måste Sveriges socialdemokrater taga avstånd från de röda, menar han.

Folket i Eskilstuna drar också sitt strå till den stora komposten, där alla utgjutelserna av missnöje över finska arbetarklassens resning nedläggas — och det är ingalunda litet. Tidningen skriver den 15 febr.:

"Den övervägande delen av de svenska socialdemokrater, som med levande intresse gå upp i rörelsen och som följa med de olika ländernas socialistiska partiers kamp för sina ideal, torde icke tväka att beteckna den finska socialdemokratins handlingssätt såsom ansvarslöst

och ägnat att skada både socialismen och demokratin. I stället för att våra ideal och principer skulle lyftas upp genom en revolutionär rörelse, ha de slungats i träsket, och man håller som bäst på med att trampa ned dem. Från denna bestämda uppfattning kan en tänkande socialdemokrat icke låta sig rubbas, även om de primitivaste klasskampskämparna aldrig så hotfullt knyta händerna mot dem, som understå sig att låta bli att förtjust applådera klasskampsmetoderna från Smolninstitutet i Petrogram."

Som man finner fränkännas de finska arbetarna alla redliga motiv i sina frigörelsesträvanden: deras handlingssätt stämplas på hörsagor och innan man tillräckligt känner grunderna såsom "ansvarslöst och ägnat att skada både demokratin och socialismen"; och lika fullt tar tidningen munnen full vid ett påföljande tillfälle. Sedan våldsdåden å båda sidor karaktäriserats, fölles följande omdöme om ledningen:

"Det framstår nämligen betydligare, att den socialdemokratiska ledningen blivit maktlös, och att det är element, vilka stå till vänster om bolschevikerna, alltså de rena anarkisterna, som leda operationerna. Sammanställer man berättelser från olika håll, så behöver man icke längre tvivla på den saken."

Nya Samhället, som intar en mera svävande hållning, är emellertid redan den 30 januari med på ett hörn — ehuru på biblisk grund.

"Ingen bestående seger kan vinnas av arbetarklassen med de medel Finlands arbetare nu använder. Att stödja sig på vapnen, på militarismen, som man i teorin bekämpar, är ohållbart. För så vitt man icke som arbetarna vid Jerusalems tempel för årtionden framåt vill stå 'med svärdet i den ena handen och mursleven i den andra'.

Socialismen kan endast förverkligas med andliga vapen, med stöd av ekonomisk, teknisk och kulturell utveckling. En helt annan sak är att där där samhället mognat för en socialistisk ordning en kupp kan bli erforderlig, om härskande klickar söker hindra utvecklingen. Men att i otid, som nu i Ryssland och Finland, söka genomföra socialismen med våldsmakt, det hämnar sig."

Det torde väl vara så, att Finlands och Rysslands arbetare ha en annan uppfattning än Nya Samhället. De ha kanske rent av erfarenhet på området, som realiter ännu saknas här i landet. De ha stått och stå inför avgörandet. De sågo med öppna ögon, att herreklassen väpnade sig för att med materiella vapen återtaga, vad de stodo färdiga att förlora genom andliga. Skulle de då, i förlitande på den Tolstoyan-

ska sedelärans bärkraft, stå med fällda händer och mottaga stöten. Nog har arbetarklassen, liksom dragoxen, visat uthållighet i århundraden, men så upplyst har den likväl blivit, att den icke låter det gå så långt. Alltså: då andliga vapen, som Nya Samhället rekommenderar, icke förslogo, hade de tydligen ingen annan utväg än att med materiella medel försvara sin existens — och till försvar har ju också hela deras kamp varit inrättad.

Arbetet i Malmö har vid upprepade tillfällen, sedan inbördeskriget utbröt, bett till Gud om arbetarnas nederlag, och framhållit, att ett stort antal av arbetarna ställt sig utanför striden eller ingått i de vita gardena. Finlands arbetare och småfolk stodo uppdelade på olika linjer — och klart är, att åtskilliga — hur hög procent likväl tiger man vackert med — varit nog trångsynta att gå mot sina självklara intressen. Så är det alltid och i alla tider.

Men av Arbetets alla uttalanden under en månads tid synes oss likväl följande rader den 19 febr. karaktärisera tidningens ställning till Finlandskampen:

”Behöva vi säga, att vi icke önska bolsjevismens seger i Finland. Den socialism, som den predikar, är inte vår. Vi tro inte att man kan påtvinga ett folk ett socialistiskt samhällsskick; bolsjevismens grundmässtag är att den med negligerande av den ekonomiska utvecklingens lagar söker hoppa över det led i utvecklingen, som är ett villkor för socialismen. Och mot bolsjevismens metoder måste varje ärlig socialdemokrat harmset protestera.”

Därmed har tidningen visserligen endast ytterligare manifesterat den borgerliga socialism, hon varit förespråkare för under många år, men det ger ett sorgligt vittnesbörd, till de många förutvarande, om arten av och tendenserna i arbetarnas organ i pressen, och man frågar med häpnad: hur länge På samma ståndpunkt ungefär står även Östergötlands Folkblad, som bland annat skriver den 2 febr.:

”Vad som försiggår är föga uppbyggligt i ett land där demokratiska former äro genomförda, så att alla myndiga medborgare kunna komma fram till medinflytande på rikets angelägenheter. Där det är så ställt borde man kunna invänta demokratins även praktiska genombrött, som genom insiktsfullt och partitroget inre arbete icke borde behöva att så länge låta vänta på sig.”

När borgarbladen, framförallt de konservativa, sågo, att de hade så gott som hela den högersocialdemokratiska pressen med på sin sida i fördömandet av de finska arbetarnas revolution, begynte de ännu kaxigare resa på huvudet och skräna, för att även söka förmå dem och regeringen att gå med på väpnad intervention. Så långt sträckte sig tydligen deras förväntningar om egen förmåga. Men härvidlag möttes emellertid bestämt motstånd. När ropet om ingripande med var dag blev allt starkare och åtskilliga högerliberaler hoppade över linan till aktivisterna, måste emellertid herr Branting utsända ett manifest (odödligt i åminnelse), som likväl förnämligast tycktes ha till uppgift att draga upp demarkationslinjen mellan svensk höger- och finsk vänstersocialdemokrati.

Han skriver:

"Den svenska socialdemokratin vill sålunda klart och uttryckligt göra front mot den bolschevism, som i den sociala revolutionens missbrukade namn komprometterar socialismen, trampar demokratin under fötterna och enligt sitt eget väsen blott kan utmynna i social anarki med därav framkallad reaktion. Och för Finlands del måste vi alldeles särskilt beklaga, att socialdemokratin ledning nu medverkar i en väpnad inbördes kamp, som ger ryska soldathopar förevändning att deltaga i avgörandet av Finlands inre angelägenheter och öppnar dörrarna även för de bolschevikiska ryska maktthavernas direkta inblandning."

Därefter tages givetvis bestämt avstånd från interventionskravet. Men lika fullt funno flera borgartidningar manifestet förträffligt ur andra synpunkter och betygade sitt höga välbehag. Det var huvudsakligast de liberalt färgade. En annan part fortsatte sin skräm- och uppviglingsagitation. Nu var det Åland, som högern hoppats på som vederlag för ett ingripande med väpnad makt på skyddskårens sida — eller för utförsel av vapen, som förevändningen lydde, och särskilt Stockholms Dagblad nedlade mycken energi, som bättre kunnat användas på andra områden, att förvända synen på folk. Mord, brand och plundringar utkolporterades ute från öarna en vacker dag, så att Social-Demokraten den påföljande fullständigt föll över styr och skrev under rubriken "ogärningsmän" den 14 febr. :

"Om de första underrättelser, som ingått från Åland, bekräftas måste de framkalla en allmän indignationsväg över hela vårt land. Ännu föreligga emellertid mycket knapphändiga meddelanden och vissa av dessa betecknas som rykten. Det får alltså icke anses uteslutet, att fullständigare underrättelser kunna korrigera det första uppskattande intrycket och måhända visa, att den panik, som tydligen gripi! öbefolkningen, icke varit grundad i någon verkligt allvarlig fara för en allmän program.

Men även om man ur de första underättelserna eliminerar bort sådant som icke är fullt styrkt, återstår dock tillräckligt ägnat att framkalla den djupaste avsky och indignation. Omdömet om de ryska soldathordernas framfart, antingen denna varit mer eller mindre omfattande, kan icke bli mer än ett. Här är det icke fråga om något inbördeskrig. Här står icke klass mot klass, såsom dock i viss mån är förhållandet i Finland. Här finnes icke den minsta tillstymmelse till ideella motiv bakom vad St. D., som först kunde bringa några meddelanden i saken, betecknar som "full revolution". Det är ogärningsmän, som härja på Åland, meningslöst och grymt, ett väpnat band, som terroriserar en vapenlös befolkning.

Hur det ohyggliga börjat vet man ännu icke. Enligt vad Social-Demokraten ur god källa erfarit skulle de kvarvarande ryska soldaterna om ett par dagar lämna Åland. Det ser ut som om de innan dess velat straffa befolkningen, som naturligtvis icke med blida ögon sett den ryska soldatesken och som väl heller icke kunnat aldeles dölja dessa sina känslor. En annan förklaring antydes i ett uttalande av de i Stockholm kvarvarande medlemmarna av Ålandsdeputationen. Åland har, som bekant, på senare tiden varit avskuret från förbindelse med fastlandet. De ryska soldaterna ha icke som förut kunnat erhålla sin regelbundna tillförsel av proviant från Ryssland. Maten har börjat tryta och de ha då velat taga för sig av öbefolkningens knappa förråd, vilket har näppeligen kunnat ske utan protester från de plundrade. Och detta har blivit anledningen till våldsamerheter av större omfång.

Vår regerings åtgärd, att vid de första underrättelserna om det inträffade snabbt utrusta och avsända en hjälpepedition till den hotade befolkningen, skall hälsas med allmän tillfredsställelse. Expeditionen avser att avhämta nödställda svenska undersåtar och ålämnningar. Det är vad som från svensk sida nu närmast kunnat göras."

Nu är att märka, att det var, såsom redan sagts, Stockholms Dagblad som Socialdemokraten stödde sina uppgifter på, nära nog den hätskaste av alla huvudstadens tidningar mot den finska revolutionen. Vad skall man säga därom? Vad hade tidningen för garantier för, att framställningen var sann, eftersom den utan vidare kunde stämpla de ryska soldaterna som ogärningsmän? Dessa svältande unge män, som ingenting bättre begärde, än att få komma bort från öarna! Det visade sig också, när den svenska hjälpepeditionen an-

lände till platsen, att den stockholmska arbetartidningens utfall var fullkomligt obefogat. Det hade icke förekommit några grymheter, till tidningens skam, kan man säga, och det kommer nog en tid, då Sveriges arbetare och småfolk över huvud skall minnas denna oförrätt mot klassbröder i ett annat land.

Sant är, att mycket stora brott begåtts, under denna förskräckliga fejd mellan kapital och arbete, men på båda sidor, och först och främst må man väl stämpla det oansvarigt och rått av de vita, som skola företräda vettet och bildningen. Social-Demokraten gjorde knappast nämnvärd reservation, när meddelandet om herrar Mannerheims och Renvalls uttalanden till en journalist blevo kända: att de rödas ledare skulle hängas och de övriga göras till en pariaskast utan alla politiska rättigheter för all framtid. Där om någonsin hade behövts ett skarpt omdöme. Men härvidlag talte icke tidningen om — ogärningsmän. I varje rättänkande människas sinne är det likväl klart, vilken part, som gör skäl för namnet, och då ha vi här icke alls talat om de grymma mordnen uppe i Torneå.

* * *

Nu ha vi så långt möjligt varit till skrivande stund påvisat den synnerligen beklagliga hets, som från den högersocialdemokratiska pressen i Sverige förts mot Finlands kämpande arbetare vid en tidpunkt, då ett moraliskt handslag varit av ovärderligt värde — även om det varit givet med mindre värme.

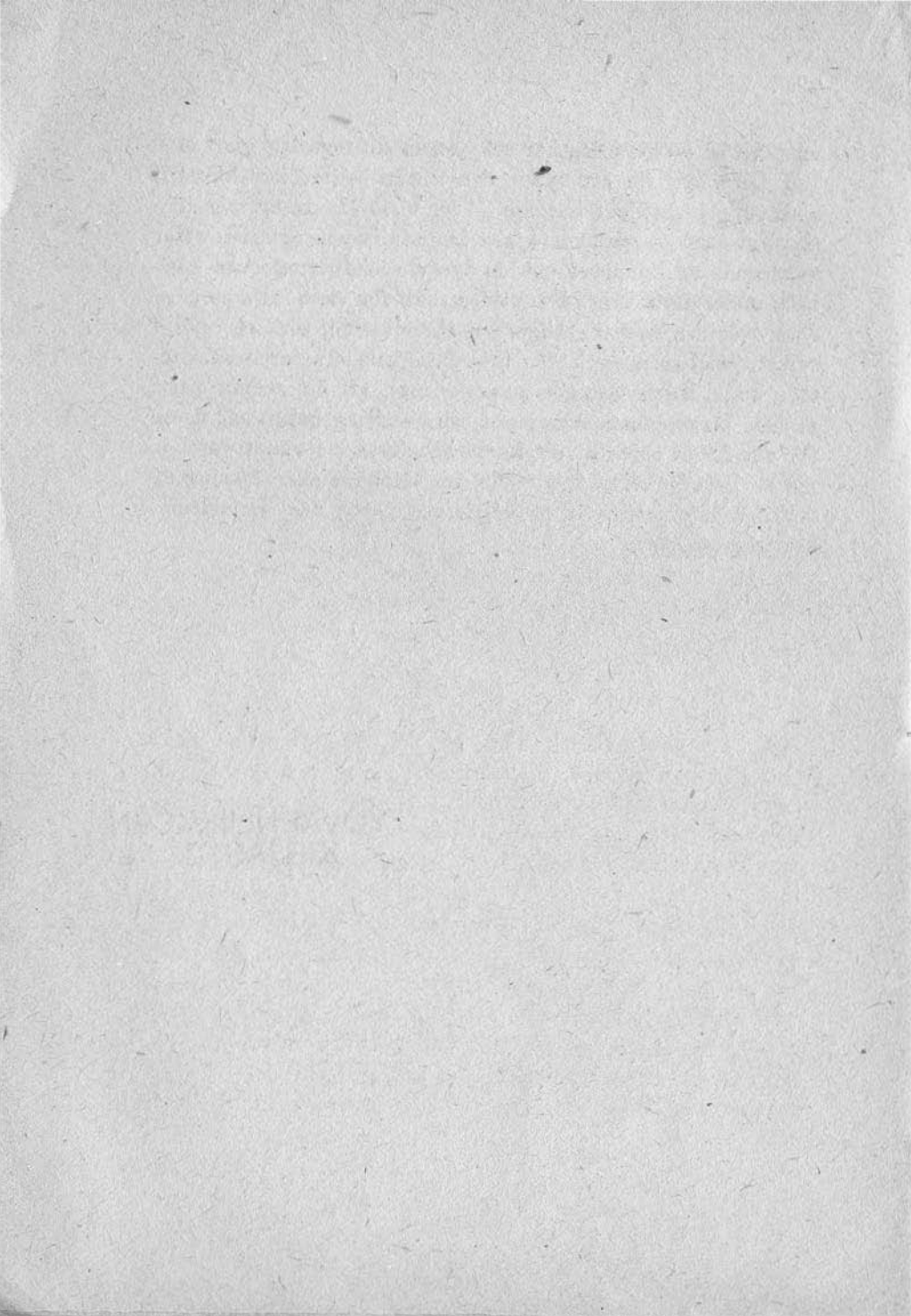
Så som händelserna på sista tiden utvecklats, efter den bedrövliga Ålandshistorien, hr Palmstiernas fula spel med de vita samt tyskarnas ingripande, framstår ännu klarare vilken både ömklig och skamlig roll den svenska högersocialdemokratin spelat i denna sak. Den har förrätt det kämpande finska proletariatet, inte blott genom att vägra det allt det moraliska och politiska stöd det hade behövt och kunnat göra

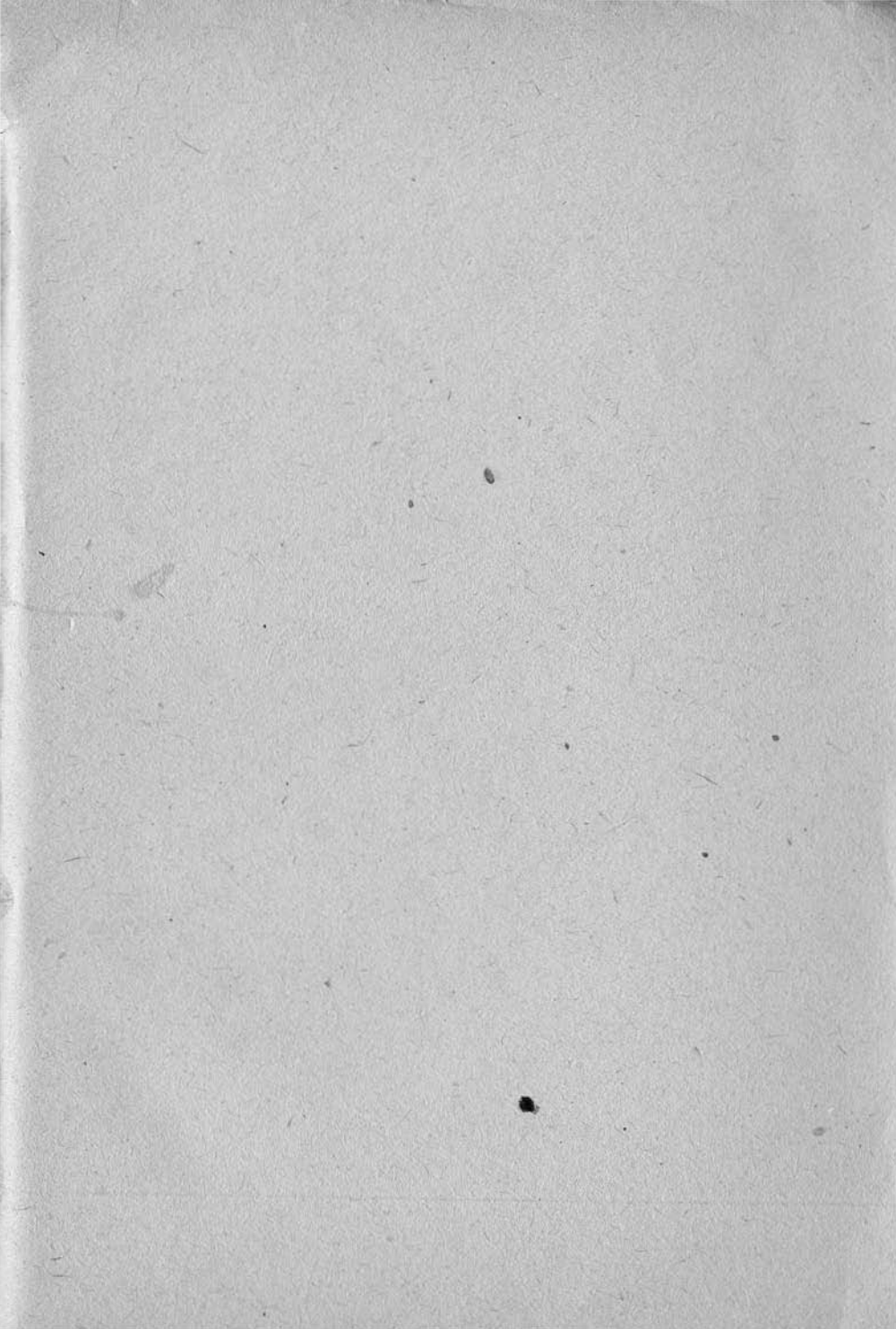
anspråk på — utan den har ock genom sin regering gjort allt, vad den vågat för att hjälpa den finska bourgeoisin åter till makten, och slutligen har den — för visso omedvetet men lika sorgligt sant — gått den tyska imperialismens ärenden. Mer vanärande är knappast ens de tyska socialpatrioternas hållning under detta krig. Framtiden skall för visso fälla en hård dom över den svenska högersocialdemokratin, som så nesligt svikit socialismens och den internationella arbetaresolidaritetens bud. Mätte Sverges arbetare inse, att ett sådant parti är icke längre deras som i ord och handling bekämpar deras för sin frihet och rätt stridande klassbröder i annat land — må de i stället sluta upp i allt mer tätande skaror kring de verkligt internationella socialisternas parti, den socialdemokratiska vänstern.

TYÖVÄENLIIKKEEN
KIRJASTO

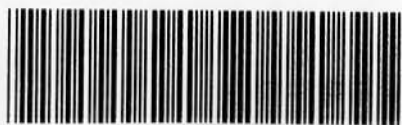

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

Sörnäisten rantatie 25 A
00500 HELSINKI

1290673167

